

Forslag

til

Lov om iværksættelse af offentlige arbejder m. v. og beskæftigelse af arbejdsløse.

Fremsat den 8. oktober 1958 af *arbejdsministeren*.

I. Planlæggelse af offentlige arbejder m. v.

§ 1. Det påhviler arbejdsministeren nøje at følge beskæftigelsessituationen i landet og under hensyn til denne efter forhandling med vedkommende fagminister at træffe bestemmelse om, hvorvidt og hvornår et arbejde, der med bekæmpelse af arbejdsløsheden som væsentligt formål agtes iværksat af staten eller med statstilskud, skal bringes til udførelse. Spørgsmålet om, hvorvidt et arbejde iværksættes med bekæmpelse af arbejdsløsheden som væsentligt formål, afgøres af arbejdsministeren efter forhandling med vedkommende fagminister.

Stk. 2. Til brug ved arbejdsministerens bedømmelse af, hvorvidt iværksættelsen af de i stk. 1 nævnte arbejder er påkrævet, samt til bedømmelse af, i hvilket omfang der i henhold til nærværende lov bør ydes tilskud eller lån til de i § 8, stk. 1, omhandlede arbejder, og de i afsnit IV omhandlede særlige foranstaltninger, modtager ministeren, for så vidt angår større ordinære statsarbejder og større ordinære arbejder, hvortil der ydes statstilskud, fra vedkommende fagminister indberetning om stedet og tidspunktet for de pågældende arbejder samt om de med arbejderne forbundne omkostninger, herunder den til arbejderne medgående arbejdsløn. Såfremt arbejdsstedets beliggenhed eller tidspunktet for arbejdets udførelse må formodes at ville medføre, at den til arbejdets gennemførelse fornødne arbejdskraft ikke vil være til rådighed, kan arbejdsministeren rette henvendelse til vedkommende fagminister om, at arbejdet eventuelt udsættes.

§ 2. Ved de i § 1, stk. 1, omhandlede arbejder kan — bortset fra det til arbejdets ledelse m. v. antagne personale — alene beskæftiges arbejdsløse, der er tilmeldt som ledige, og som anvises til arbejdet af den offentlige arbejdsanvisning, hvorved forstås de offentlige arbejdsanvisningskontorer, de kommunale beskæftigelsesudvalg og de statsanerkendte arbejdsløshedskasser.

Stk. 2. Ved anvisningen skal den bedst mulige fordeling af arbejdskraften tilstræbes, således at den offentlige arbejdsanvisning på den ene side ved hurtige foranstaltninger skal anvise egnet arbejdskraft til de i § 1, stk. 1, nævnte arbejder, om fornødent fra steder eller egne, der i særlig grad er ramt af arbejdsløsheden, og på den anden side udøve anvisningsvirksomheden således, at der sikres andre arbejdsområder den fornødne arbejdskraft.

Stk. 3. I det omfang, hvori det under hensyn til den i stk. 2 nævnte fordeling af arbejdskraften måtte blive nødvendigt at iværksætte transportordninger, oprette barakleje eller lignende, kan arbejdsministeren, når omstændighederne taler derfor, yde tilskud hertil i henhold til nærværende lov under forudsætning af, at de iværksættende myndigheder forpligter sig til at følge de af arbejdsministeren givne regler vedrørende transportordningerne, lejrenes drift og betaling for optagelse i disse.

§ 3. Løn- og arbejdsvilkårene ved de i § 1, stk. 1, nævnte arbejder er de ved tilsvarende arbejder sædvanlige vilkår, jfr. dog § 10, § 16, stk. 5, og § 21.

II. Iværksættelse af og tilskud til visse mindre, kommunale arbejder m. v.

§ 4. Til mindre betydelige kommunale arbejder, der iværksættes med bekæmpelse af arbejdsløsheden som væsentligt formål, kan der ydes tilskud efter nærmere af arbejdsministeren fastsatte regler. Ydelse af tilskud er betinget af, at arbejdet godkendes af det i henhold til § 5 for pågældende amtsråds-kreds nedsatte nævn, for Københavns og Frederiksberg kommuners vedkommende af arbejdsministeriet. For så vidt der til vedkommende arbejde ydes lån eller tilskud i henhold til anden lovgivning, kan godkendelse undtagelsesvis ske, dog kun med arbejdsministerens samtykke.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan bestemme, at andre end kommunale arbejder henføres under bestemmelserne i nærværende afsnit, og fastsætte de nærmere vilkår herfor.

§ 5. Den i § 4 omhandlede godkendelse af de enkelte arbejder meddeles ved beslutning af et af arbejdsministeren for hver amtsråds-kreds nedsat nævn, bestående af amtmanden, et af Den danske Købstadforening valgt medlem, der skal være medlem af kommunalbestyrelsen i en af de i amtsråds-kredsen beliggende købstæder, et af foreningen Bymæssige Kommuner valgt medlem, der skal være medlem af kommunalbestyrelsen i en af de i amtsråds-kredsen beliggende bymæssige kommuner, et af sognerådsforeningen for vedkommende amtsråds-kreds valgt medlem, der skal være medlem af kommunalbestyrelsen i en af de i amtsråds-kredsen beliggende landkommuner, samt yderligere af to henholdsvis af Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund valgte medlemmer, der skal være bosatte i amtsråds-kredsen. Til medlem af hvert af nævnene udpeger arbejdsministeren efter indstilling fra arbejdsdirektøren en kontorbestyrer ved et af vedkommende offentlige arbejdsanvisningskontorer. Samtidig med valget af medlemmer til nævnet kan der udpeges stedfortrædere for de valgte. Amtmanden er nævnets formand. For Københavns og Frederiksberg kommuners vedkommende træffes afgørelse af arbejdsministeriet.

Stk. 2. Arbejdsministeren træffer den nærmere bestemmelse med hensyn til de foran omhandlede nævns forretningsgang.

Stk. 3. De til afholdelse af nævnenes udgifter fornødne bevillinger, herunder til rejsegodtgørelse og dagpenge til nævnenes medlemmer, fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 4. Nævnet skal efter andragende fra kommunerne og ud fra sit kendskab til de enkelte kommuners forhold undersøge, hvorvidt de i § 4 omhandlede betingelser for adgang til at erholde tilskud er opfyldt, og derefter snarest muligt meddele kommunen, hvorvidt det pågældende arbejde kan godkendes. Godkendelsen kan gives, såvel forinden et arbejde påbegyndes, som efter at det er påbegyndt eller afsluttet.

Stk. 5. For at et arbejde skal kunne opnå godkendelse i henhold til nærværende afsnit, må der senest ved arbejdets påbegyndelse af kommunen være indsendt indberetning til vedkommende offentlige arbejdsanvisningskontor tillige med meddelelse om arbejdets forventede varighed samt om antallet af de ved arbejdet beskæftigede arbejdere.

§ 6. I tilfælde af uenighed eller tvivl inden for nævnet kan dette forelægge sagen for arbejdsministeren, der træffer afgørelse i sagen.

§ 7. For så vidt det måtte komme til arbejdsministerens kundskab, at en kommune med godkendelse i henhold til § 5 har ladet udføre arbejder i et omfang, der ligger uden for lovens formål, kan arbejdsministeren efter at have indhentet erklæring fra nævnet træffe bestemmelse om, at kommunen kun erholder nedsat tilskud med hensyn til pågældende arbejder; i ganske særlige tilfælde kan ministeren bestemme, at tilskuddet bortfalder.

III. Iværksættelse af og tilskud til andre offentlige arbejder m. v.

§ 8. Til arbejder, der — uden at falde ind under § 4 — iværksættes af staten, kommunerne eller institutioner med bekæmpelse af arbejdsløsheden som væsentligt formål, samt, hvor særlige forhold taler derfor, til tilsvarende arbejder, der iværksættes af private, kan arbejdsministeren yde tilskud efter forhandling med det i § 13 omhandlede beskæftigelsesudvalg. Efter omstændighederne kan der endvidere ydes tilskud til

såvel opskoling som omskoling af arbejdsledige.

Stk. 2. Hvor der er opnået tilskud til et arbejdes gennemførelse i henhold til anden lov, kan der dog kun, hvor særlige omstændigheder taler derfor, ydes tilskud i henhold til stk. 1.

Stk. 3. Hvor forholdene taler derfor, kan arbejdsministeren bestemme, at der i stedet for tilskud helt eller delvis ydes lån under vilkår fastsat af arbejdsministeren efter forhandling med finansministeren og, for så vidt angår lån, for hvilke en kommune hæfter, tillige med indenrigsministeren.

Stk. 4. Såfremt iværksættelse af et af en kommune planlagt arbejde forudsætter, at der ud over tilskuddet opnås et lån, og begæring herom fremsættes over for den kommunale lånefond, skal arbejdsministeren have lejlighed til at udtale sig i sagen, forinden afgørelse træffes.

Stk. 5. Hvor beskæftigelsesmæssige hensyn taler for, at arbejdsopgaver, der ellers ikke kan forventes taget op, bringes til udførelse, kan arbejdsministeren efter forhandling med vedkommende fagminister tage initiativet til, at sådanne arbejder iværksættes med tilskud efter nærværende lov.

Stk. 6. Hvis forholdene taler derfor, kan arbejdsministeren kræve et efter denne paragraf iværksat arbejde fremskyndet, udsat eller standset midlertidigt.

§ 9. Arbejder, der iværksættes med tilskud i henhold til § 8, skal udføres enten ved den pågældende kommunes eller statsinstitutionens egen foranstaltning eller ved bortgivelse, helt eller delvis, i entreprise efter stedfunden licitation. Arbejdsministeren kan, hvor omstændighederne måtte tale derfor, fravige denne bestemmelse eller i det enkelte tilfælde fastsætte nærmere regler for licitationen.

§ 10. Arbejdet ved de i henhold til § 8 iværksatte foranstaltninger skal udføres i akkord, medmindre økonomiske eller tekniske grunde undtagelsesvis måtte være til hinder derfor. Spørgsmålet om, hvorvidt et arbejde skal udføres i akkord eller timeløn, afgøres i tvivlstilfælde af det i stk. 2 omhandlede udvalg, der ligeledes på eget initiativ kan optage dette spørgsmål til afgørelse.

Stk. 2. For de arbejdsområder, hvor der findes overenskomster, skal arbejdet aflønnes efter disse. For de arbejdsområder, hvor der ikke findes aftalte akkorder, skal der aftales akkordsatser i overensstemmelse med de akkorder, der almindeligvis aftales inden for det frie arbejdsmarked. Opnås der enighed om akkordsatser, skal den trufne aftale godkendes af et udvalg, bestående af en repræsentant for Dansk Arbejdsgiverforening og en repræsentant for De samvirkende Fagforbund med en af arbejdsministeren efter indstilling af forligsinstitutionen udnævnt formand, der tillige fungerer som opmand. Udvalget kan ved godkendelsen foretage ændringer i den mellem parterne om akkordsatser trufne aftale. Opnås der ikke enighed om akkord, fastsættes denne af fornævnte udvalg, der såvel ved godkendelse som ved ændring i eller ved fastsættelse af akkordsatserne vil have at påse, at disse er i overensstemmelse med gældende priser for lignende arbejder fastsat gennem overenskomst. Udvalget kan indkalde parterne til forhandling, og parterne er pligtige at efterkomme udvalgets indkaldelser.

Stk. 3. Hvor økonomiske eller tekniske grunde undtagelsesvis er en hindring for, at arbejdet udføres i akkord, vil arbejdet være at aflønne med den timeløn, der i henhold til gældende almindelig overenskomst er fastsat for tilsvarende arbejde. Såfremt sådan overenskomst ikke forefindes, skal den timeløn, der aftales mellem parterne, være i overensstemmelse med de gældende priser for lignende arbejde fastsat gennem overenskomst; kan der ikke mellem parterne opnås enighed om timelønnens størrelse, vil denne være at fastsætte af det i stk. 2 nævnte udvalg.

Stk. 4. I særlige tilfælde kan arbejdsministeren godkende afvigelser fra foranstående regler.

§ 11. Til de i § 8 omhandlede arbejder skal som hovedregel henvises arbejdsløse forsørgere i alderen fra 18 til 67 år og arbejdsløse ikke-forsørgere i alderen fra 40 til 67 år, der ikke kan få normal beskæftigelse, og som bor ved eller i en sådan nærhed af arbejdsstedet, at de kan befordre sig selv til og fra dette.

Stk. 2. Såfremt der ikke i arbejdsstedets nærhed findes det til arbejdets gennemfø-

relse fornødne antal arbejdere blandt de i stk. 1 omhandlede arbejdsløse, eller såfremt ledighedens fordeling i øvrigt gør det ønskeligt, kan der derefter henvises arbejdsløse ikke-forsørgere i alderen fra 25 til 40 år, der enten bor ved eller i en sådan nærhed af arbejdsstedet, at de kan befordre sig selv til og fra dette, eller er bosat i byer eller bymæssigt bebyggede kommuner med over 1 500 indbyggere.

Stk. 3. Det er en betingelse for henvisning af arbejdsløse, at de pågældende har været uden beskæftigelse i mindst 4 måneder (100 dage) inden for det sidste år, og at der — som regel — er hengået mindst 14 dage siden sidste arbejdsophør. Ved henvisningen skal det på den ene side iagttages, at der anvises arbejdsgiveren sådan egnet arbejdskraft, at arbejdet vil kunne igangsættes på betryggende måde, medens det på den anden side må påses, at — som regel — mindst 25 pct. af de til arbejdet medgæede arbejdstimer skal være udført af arbejdere, der i løbet af de sidste 2 år har været arbejdsledige mindst 10 måneder. Til sådanne langvarigt arbejdsløse kan der gives en overgangstid af indtil 14 dage, i hvilket tidsrum de ikke arbejder i akkord.

Stk. 4. Vedkommende offentlige arbejdsanvisningskontor kan fravige foranstående bestemmelser i tilfælde, hvor den pågældendes henvisning er af væsentlig betydning for arbejdets udførelse. I øvrigt kan kontoret, når særlige hensyn taler derfor, fravige bestemmelserne efter forud indhentet godkendelse fra arbejdsdirektoratet, hvis afgørelse — i tilfælde af nægtelse — kan indankes for arbejdsministeren. Arbejdsministeren kan, når særlige hensyn taler derfor, meddele almindelig dispensation fra foranstående henvisningsregler, herunder for enkelte fag eller faggrupper eller for stedlige områder.

Stk. 5. Arbejdsanvisningskontorernes afgørelser vedrørende henvisningsspørgsmål kan indankes for arbejdsdirektoratet.

Stk. 6. Arbejdsministeren kan med hensyn til sådanne uddannelsesmæssige foranstaltninger (om- og opskoling), som findes hensigtsmæssige for at afbøde mangel på arbejdskraft på samfundsvigtige produktionsområder, give tilladelse til, at der bortses fra bestemmelsen om, at deltagerne skal være arbejdsledige.

§ 12. Hvor der til et i henhold til § 8 iværksat arbejde henvises arbejdsløse fra en kommune, der ikke selv iværksætter det pågældende arbejde, kan arbejdsministeren gøre det til vilkår for henvisningen, at der af den pågældende kommune, hvis arbejdsløshed herved nedbringes, ydes et efter forholdene afpasset bidrag til arbejdsministeriet, således at kommunens bidrag anvendes til supplerende af de i § 23, stk. 1, til ministerens rådighed stillede midler. Arbejdsministeren kan bestemme, at det nævnte bidrag tilfalder den, der iværksætter arbejdet.

Stk. 2. Sker der under tilsvarende forhold anvisning til et arbejde, der i øvrigt iværksættes i henhold til afsnit I, II eller IV med bekæmpelse af arbejdsløsheden som væsentligt formål, kan en tilsvarende beslutning om vilkårene for anvisning af arbejdskraft fra de pågældende kommuner træffes af arbejdsministeren i samråd med vedkommende fagminister. Samtidig træffes bestemmelse om, hvorvidt bidraget skal tilfalde staten eller den, der iværksætter arbejdet.

§ 13. Arbejdsministeren bistås ved behandlingen af sager om tilskud i henhold til nærværende afsnit og afsnit IV af arbejdsministeriets beskæftigelsesudvalg.

Stk. 2. Arbejdsministeriets beskæftigelsesudvalg består af en af arbejdsministeren udpeget formand, 1 repræsentant for arbejdsministeriet, arbejdsdirektøren samt 9 andre medlemmer, der vælges således: et medlem af boligministeren, et af finansministeren, et af indenrigsministeren, et af landbrugsministeren, et af ministeren for offentlige arbejder, to af Dansk Arbejdsgiverforening og to af De samvirkende Fagforbund. Beskæftigelsesudvalget afgiver indstilling om, hvorvidt et arbejde må anses for at være af den i § 1, stk. 1, omhandlede karakter, samt om, hvorvidt et arbejde må anses for egnet til udførelse i henhold til afsnit III-IV. De med udvalgets virksomhed forbundne udgifter, herunder vederlag til udvalgets medlemmer, afholdes i henhold til særskilt bevilling på de årlige finanslove.

Stk. 3. Ved behandlingen af sager angående opskoling eller omskoling kan beskæftigelsesudvalget supplere sig med en repræsentant for den eller de arbejdsgiver-

foreninger og en repræsentant for det eller de fagforbund, hvis fagområde sagen vedrører.

IV. Støtteforanstaltninger til udbygning af industriarealer og etablering af fælles værkstedshuse.

§ 14. For finansårene 1958-59, 1959-60 og 1960-61 stilles beløb af henholdsvis 2 mill. kr., 3 mill. kr. og 3 mill. kr. til rådighed for arbejdsministeren til ydelse af støtte til udbygning af industriarealer og til etablering af fælles værkstedshuse, jfr. §§ 15-16. Beløb, hvorover der ikke måtte være disponeret i et finansår, kan overføres til følgende finansår.

Stk. 2. Støtteforanstaltningerne vil fortrinsvis kunne iværksættes i områder med høj ledighed.

§ 15. Udbygning af industriarealer kan bestå i vejanlæg, sporanlæg, vandafledningsanlæg, rensningsanlæg, planeringsarbejder, indhegninger samt i øvrigt sådanne anlæg, som er fornødne for en gennemførelse af arealernes bebyggelse og for deres forsyning med vand, elektricitet, gas m. v.

Stk. 2. Der vil ikke i medfør af nærværende lov kunne ydes støtte til arealernes erhvervelse.

Stk. 3. Støtte til de i stk. 1 omhandlede formål kan ydes som tilskud eller lån, eventuelt tilskud suppleret med lån.

Stk. 4. De nærmere bestemmelser om vilkårene for ydelsen af tilskud og lån fastsættes af arbejdsministeren efter forhandling med finansministeren.

§ 16. Støtte til etablering af fælles værkstedshuse kan alene bestå i ydelse af lån til delvis dækning af udgifterne ved opførelsen af de til formålet fornødne bygninger, herunder til bygninger, der indgår i fællesanlægget, såsom kraftcentral, varme-central, sanitetsanlæg, marketenderi, cyklestalde m. v. Til opførelsesomkostningerne kan dog medregnes udgifterne ved sådanne faste installationer, der ikke skal tjene den enkelte virksomheds specielle formål.

Stk. 2. Lån til etablering af fælles værkstedshuse kan kun undtagelsesvis og kun med indenrigsministerens samtykke i det enkelte tilfælde ydes til en kommune, der selv forestår opførelsen.

Stk. 3. Lånet skal sikres ved pant i bygninger næst efter mulige kredit- og hypotekforeningslån eller andet tilsvarende lån i et anerkendt låneinstitut samt — for så vidt lånet ikke ydes til en kommune, jfr. stk. 2 — ved kommunegaranti for lånet i sin helhed eller en del heraf.

Stk. 4. Lånet kan tilsammen med foranstående lån højst udgøre 90 pct. af opførelsesomkostningerne.

Stk. 5. I øvrigt fastsættes de nærmere vilkår for lånets ydelse af arbejdsministeren efter forhandling med finansministeren og indenrigsministeren, ligesom arbejdsministeren fastsætter, i hvilket omfang de øvrige i denne lov indeholdte bestemmelser med hensyn til arbejdskraft m. v. finder anvendelse på etableringen af fælles værkstedshuse.

Stk. 6. Hvor særlige forhold taler derfor, skal det ikke være udelukket at yde tilsvarende lån til indretning af fælles værkstedshuse i bestående bygninger.

V. Fælles bestemmelser for arbejder efter afsnit II-IV.

§ 17. Bestemmelserne i nærværende afsnit finder anvendelse på arbejder, der iværksættes efter afsnit II-IV.

§ 18. Der må almindeligvis ikke beskæftiges arbejdsløse, der kan få normal beskæftigelse. Der skal under i øvrigt lige vilkår fortrinsvis beskæftiges medlemmer af det eller de fags arbejdsløshedskasse, under hvis arbejdsområde det pågældende arbejde henhører.

Stk. 2. Det afgøres efter reglerne i arbejdsløshedslovens § 17, jfr. forsorgslovens § 306, hvorvidt en person har haft fyldestgørende grund til at vægre sig ved at overtage eller til at ophøre med arbejde ved en foranstaltning, der iværksættes med tilskud efter afsnit II, III eller IV.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 2 finder tilsvarende anvendelse ved afgørelsen af spørgsmålet om berettigelsen af en stedfunden bortvisning fra et sådant arbejde.

§ 19. Arbejde ved de heromhandlede foranstaltninger er at betragte som arbejde inden for vedkommende fag i den i arbejdsløshedslovens § 10, stk. 2, omhandlede betydning.

§ 20. Såfremt et arbejde må antages at ville medføre en ikke uvæsentlig værdiforøgelse af privat ejendom eller medføre væsentlige økonomiske fordele for kommuner eller institutioner, og der ikke opnås passende bidrag til arbejdets gennemførelse, kan arbejdsministeren om fornødent pålægge de pågældende at yde et sådant bidrag. Bidraget fastsættes af en af arbejdsministeren i hvert enkelt tilfælde nedsat kommission på 3 medlemmer, hvis formand skal være dommer, og af hvis øvrige medlemmer det ene skal være i besiddelse af fornødne tekniske kundskaber og det andet have kendskab til pågældende erhverv. Kommissionernes afgørelser er endelige. Udgifterne ved kommissionernes virksomhed afholdes af staten efter nærmere af arbejdsministeren fastsatte regler.

Stk. 2. De i stk. 1 givne regler om bidragspåleggelse finder dog ikke anvendelse, såfremt der i medfør af særlig herom gældende lovgivning kan pålægges bidrag til et arbejdes gennemførelse.

Stk. 3. I det omfang, hvori det til gennemførelsen af et arbejde, hvis iværksættelse er af åbenbar beskæftigelsesmæssig betydning, bliver nødvendigt at foretage tvungen erhvervelse af grunde, bygninger eller værker, rettigheder og materialer m. v., sker ekspropriationen i overensstemmelse med reglerne i forordning af 5. marts 1845, jfr. lov nr. 6 af 10. januar 1928, medmindre der for arbejder af den pågældende art allerede findes anden ekspropriationshemmel, idet da denne skal anvendes.

VI. Foranstaltninger for erhvervs-hæmmede m. v.

§ 21. Til foranstaltninger til optræning af erhvervshæmmede m. v. kan der ydes til-

skud i henhold til nærværende lov. Bestemmelserne i § 3 samt i afsnit II-V finder i så fald anvendelse med de fornødne lempelser, der fastsættes af arbejdsministeren.

VII. Overgangs- og slutningsbestemmelser.

§ 22. Arbejdsministeren fastsætter de nærmere regler for gennemførelsen af de i nærværende lov indeholdte bestemmelser, herunder om henvisning af arbejdskraft og om kommunernes og arbejdsløsheds-kassernes medvirken, blandt andet i henseende til indberetning om og udvælgelse af de arbejdsløse, samt om samarbejdet mellem kommunerne, arbejdsløshedsforsikringen og den offentlige arbejdsanvisning.

§ 23. Arbejdsministeren bemyndiges til at anvende de i medfør af tidligere beskæftigelseslove til rådighed stillede beløb, over hvilke der ikke måtte være disponeret. I øvrigt vil de fornødne bevillinger være at optage på de årlige finanslove.

Stk. 2. Bestemmelserne i nærværende lov finder med de fornødne lempelser anvendelse på de i henhold til tidligere beskæftigelseslove godkendte, endnu ikke afsluttede arbejder.

§ 24. Denne lov, der ikke gælder for Færøerne og Grønland, træder i kraft den 1. januar 1959.

Stk. 2. Ved loven ophæves lov nr. 169 af 30. marts 1946 om iværksættelse af offentlige arbejder m. v. og beskæftigelse af arbejdsløse samt lov nr. 108 af 22. marts 1949 om tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond til visse kommunale arbejder, som ændret ved lov nr. 106 af 31. marts 1952. Endvidere ophæves med virkning fra 1. april 1959 lov nr. 324 af 7. juli 1945 om opfyldning af tankgrave m. v.

Bemærkninger til lovforslaget.

Den 21. maj 1958 fremsatte regeringen i folketinget forslag til lov om iværksættelse af offentlige arbejder m. v. og beskæftigelse af arbejdsløse (folketings Tidende 1957-58 tillæg A, sp. 2235). Lovforslaget blev ikke gennemført inden folketingsårets udgang. Det foreliggende lovforslag er enslydende med det nævnte, den 21. maj 1958 fremsatte lovforslag, idet der dog på grundlag af indhentede erklæringer fra forskellige myndigheder og organisationer m. v. er foretaget enkelte mindre ændringer, væsentlig af redaktionel karakter. I de særlige bemærkninger til de enkelte paragraffer er der særskilt gjort opmærksom på disse ændringer.

Om baggrunden for lovforslagets fremsættelse blev det i bemærkningerne til lovforslaget af 21. maj 1958 anført, at regeringen — efter at beskæftigelsesloven af 1946 nu havde været gældende i en årrække — anså det for rimeligt at søge loven revideret under hensyntagen til de under dens gyldighedstid indvundne erfaringer, idet man navnlig fandt det påkrævet at understrege og yderligere udbygge mulighederne for gennemførelsen af produktivt betonede beskæftigelsesforanstaltninger. Endvidere tog revisionen sigte på at forenkle og decentralisere administrationen af beskæftigelsesforanstaltningerne. Endelig havde man ved revisionen taget hensyn til det af medlemmer af partiet Venstre og Det konservative Folkeparti den 18. februar 1958 i folketinget fremsatte forslag til lov om ændringer i beskæftigelsesloven, jfr. folketings Tidende 1957-58, tillæg A, sp. 1261.

Nedenstående bemærkninger er i øvrigt enslydende med bemærkningerne til lovforslaget af 21. maj 1958 bortset fra ændringer, som er en følge af den ændrede formulering af visse paragraffer.

De med tilskud efter beskæftigelsesloven iværksatte arbejder har uanset arbejdets art en indirekte produktiv virkning, idet man ved foranstaltningerne optræner og eventuelt forøger arbejdsevnen hos den langvarigt ledige arbejdskraft, således at denne umiddelbart kan gå ind i produktionen, når behovet herfor melder sig. Yderligere kan en del af de pågældende foranstaltninger — vej-, gade- og broarbejder, havneanlæg, kloak- og rensningsanlæg etc. — bidrage til at gøre de lokale områder egnede til udvikling af erhvervslivet, bl. a. gennem udbygning af industriarealer. Arbejdsministeriet har gentagne gange, senest i et cirkulære af 18. december 1957, over for kommunerne fremhævet betydningen

af en inddragelse af den ledige arbejdskraft i produktiv beskæftigelse og herunder særlig henledt opmærksomheden på mulighederne for med tilskud efter beskæftigelsesloven at gennemføre foranstaltninger som de fornævnte.

Da disse opfordringer kun i begrænset omfang synes at være blevet fulgt, vil det efter regeringens opfattelse være hensigtsmæssigt at supplere selve beskæftigelsesloven med bestemmelser, der direkte tager sigte på sådanne produktive foranstaltninger. I lovforslagets afsnit IV er der derfor indføjet særlige bestemmelser om støtte til udbygning af industriarealer og etablering af fælles værkstedshuse. Med disse bestemmelser er det tilsigtet i tide at gøre kommunerne opmærksomme på nødvendigheden af, at de forbereder sig på den udbygning, som måtte udspringe af det lokale initiativ, som rundt i landet bliver taget af de nydannede særlige initiativudvalg o. lign., eller som i øvrigt måtte blive en følge af de foranstaltninger, som det nedsatte udvalg til fremme af produktiv beskæftigelse i provinsen måtte bringe i forslag. Det er hensigten at tilskynde kommunerne til — i fornødent omfang i samarbejde med boligministeriets kommitterede i byplansager — at søge tilrettelagt planer til klargøring af nye industriarealer, bl. a. gennem den for industrivirksomhederne nødvendige udbygning af veje, havne, kloakanlæg o. s. v.

Ved gennemgangen af beskæftigelseslovens bestemmelser har man i øvrigt haft en forenkling af lovens administration for øje. Man har derfor sammenarbejdet beskæftigelsesloven af 1946 med reglerne i lov nr. 108 af 22. marts 1949 om tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond til visse kommunale arbejder, som ændret ved lov nr. 106 af 31. marts 1952, jfr. lovbekendtgørelse af 1. april 1952 (den lille beskæftigelseslov). Man har bevaret hovedprincippet i denne lov om, at visse mindre arbejder kan godkendes ved et lokalt nævn, idet man samtidig har åbnet adgang til, at forskellige mindre arbejder, der ikke hidtil har kunnet bringes til udførelse efter den lille beskæftigelseslov, og som derfor har måttet underkastes den mere omfattende behandling efter loven af 1946, fremtidig kan godkendes af det lokale nævn.

Man har herudover på en række punkter foretaget forenklinger i de forskellige bestemmelser, ligesom man i øvrigt har henlagt forskellige afgørelser, som hidtil har skullet træffes af arbejds-

ministeriet, til lokale instanser eller arbejdsdirektoratet. Der henvises herom til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Fremdeles er der som følge af de siden de nu gældende loves vedtagelse skete ændringer i de i lovene omhandlede forhold i lovforslaget indført en række ændringer af redaktionel karakter, bl. a. i de bestemmelser, hvor regeringens beskæftigelsesudvalg, arbejdsministeriets beskæftigelsescentral og den fælleskommunale udligningsfond er omhandlet.

Det er fremdeles lovens hovedformål at stimulere kommunerne og andre til at iværksætte ekstraordinære arbejder med arbejdsløshedens bekæmpelse som væsentligt formål, men dog således at der fra ministeriets side vil blive lagt vægt på gennemførelsen af arbejder af produktiv karakter, ligesom man ved udvælgelsen af de egnede beskæftigelsesarbejder må være henvist til i særlig grad at tage hensyn til den meget omfattende ledighed i landdistrikterne.

De hovedtyper af arbejder, hvortil der hidtil er ydet tilskud, har været: Gade- og vejarbejder, kloakarbejder, rensningsanlæg, havne- og molearbejder, sporanlæg, sports- og parkanlæg, plantningsarbejder og forskellige andre jordarbejder. Ved disse arbejder er overvejende beskæftiget ufaglært mandlig arbejdskraft, men der har desuden været iværksat forskellige mindre foranstaltninger for faglærte, navnlig kontorfunktionærer og musikere. I vedføjede bilag I er givet en oversigt over samtlige i tiden fra 1. maj 1937 til 31. marts 1958 godkendte og afsluttede beskæftigelsesforanstaltninger (ekskl. beredskabsarbejderne), medens der i bilag II er givet en oversigt over de pr. 1. april 1958 godkendte arbejder, som er opført på arbejdsministeriets beredskabsliste. Disse sidstnævnte arbejder er alle godkendt med det forbehold, at der til sin tid af bevillingsmyndighederne stilles de fornødne midler til rådighed til arbejdernes udførelse.

Der har i en årrække yderligere været ydet tilskud til særlige beskæftigelsesforanstaltninger for optræning af erhvervshæmmede. Man finder det ved revisionen rimeligt, at der i loven optages en særskilt bestemmelse om, at der ved gennemførelsen af disse foranstaltninger kan fastsættes fornødne lempelser fra de i øvrigt for beskæftigelsesforanstaltninger gældende regler.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til afsnit I.

Dette afsnit svarer til afsnit I i den gældende beskæftigelseslov og angår dels arbejder, der med bekæmpelse af arbejdsløsheden som væsentligt

formål agtes iværksat af staten eller med statstilskud, herunder arbejder, der administreres af andre ministerier end arbejdsministeriet, navnlig vejfundsarbejder, grundforbedringsarbejder og landvindingsarbejder, dels større ordinære statsarbejder og større ordinære arbejder, hvortil der ydes statstilskud. Ved den foreslåede optagelse i lovforslaget af bestemmelserne i loven om tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond til visse kommunale arbejder får bestemmelserne i afsnit I også anvendelse på sådanne arbejder.

Foruden ændringer af formel karakter er der i §§ 2 og 3 gjort visse tilføjelser. Herom henvises til bemærkningerne til disse paragraffer.

Til § 1.

Bestemmelsen svarer med formelle ændringer til den gældende beskæftigelseslov § 1.

Til § 2.

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 2, idet man dog udover rent redaktionelle ændringer foreslår en tilføjelse, hvorefter der til arbejdets ledelse m. v. kan antages personale uden om den offentlige arbejdsanvisning. Der tænkes herved foruden på det egentlige ledende personale, formænd m. fl., på arbejdere med en særlig uddannelse, f. eks. traktorførere, tromleførere og jernbindere. Denne tilføjelse betyder en lovfæstelse af gældende praksis og imødekommer § 1, pkt. 1 og 4, i det af medlemmer af Venstre og Det konservative Folkeparti fremsatte lovforslag, for så vidt som der hermed godkendes en adgang til ved disse arbejder at beskæftige arbejdskraft, der er kendt med arbejdsgangen og derfor kan være vejledende for de øvrige arbejdere.

I forhold til lovforslaget af 21. maj 1958 har man foretaget en ændring, hvorved det tydeliggøres, hvilken kreds af personer der kan komme i betragtning ved de omhandlede arbejder, idet man har indføjjet, at de pågældende skal være tilmeldt den offentlige arbejdsanvisning som ledige.

Til § 3.

Den gældende lovs § 3 bestemmer, at arbejdstiden ved de heromhandlede arbejder er den ved tilsvarende arbejder sædvanlige arbejdstid, d. v. s. normalt 48 timer ugentlig. Efter at den ugentlige arbejdstid på det ordinære arbejdsmarked er nedsat, må bestemmelsen om „normalt 48 timer ugentlig“ udgås.

Endvidere foreslås det, at bestemmelsen om anvendelse af det ordinære arbejdsmarkeds vilkår skal udvides til foruden arbejdstiden også at om-

F. t. l. om iværksættelse af offentlige arbejder m. v.

fatte løn- og arbejdsvilkårene i det hele taget. Dette svarer til den i praksis gennemførte ordning for de under andre ministerier hørende arbejder, der udføres med bekæmpelse af arbejdsløsheden som væsentligt formål, samt for de mindre arbejder, der omhandles i lovforslagets afsnit II (den lille beskæftigelseslov). For de egentlige beskæftigelsesforanstaltninger (afsnit III) bør det samme være gældende, dog at man mener, at disse arbejder af optræningsmæssige grunde fortrinsvis bør søges udført i akkord, jfr. § 10 og bemærkningerne hertil. Man har ved genfremsættelsen tilføjet en udtrykkelig henvisning til § 10 samt til § 16, stk. 5, og § 21, efter hvilke paragraffer arbejdsministeren kan træffe særskilt bestemmelse angående de vilkår, der skal være gældende ved opførelse af fælles værkstedshuse og ved foranstaltninger for erhvervs-hæmmede.

Til afsnit II.

Som anført i de almindelige bemærkninger ovenfor, er bestemmelserne i loven om tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond til visse kommunale arbejder (den lille beskæftigelseslov) indarbejdet i lovforslagets afsnit II. Den nævnte lov går ud på ydelse af tilskud til mindre betydelige kommunale arbejder, som iværksættes for at skaffe de i kommunen bosatte arbejdsløse beskæftigelse i stedet for offentlig hjælp. Tilskuddet til disse mindre betydelige arbejder har hidtil i loven været fastsat til 40 pct. af udgifterne til arbejdsløn, men det er hensigten, ikke i loven at optage en bestemt grænse for tilskuddets størrelse, men at fastsætte dette efter lignende principper, som anvendes ved de egentlige beskæftigelsesforanstaltninger. Kommunerne vil således ikke fremtidig have nogen økonomisk interesse i at søge arbejderne gennemført efter bestemmelserne i afsnit III (de egentlige beskæftigelsesforanstaltninger), og man påregner derfor, at kommunerne i et større antal tilfælde end hidtil vil søge arbejderne gennemført ved anvendelse af den i afsnit II angivne lettere fremgangsmåde med forelæggelse for det lokale amtsnævn, hvorved arbejdsministeriet vil blive aflastet for behandlingen af disse mindre omfattende sager.

Samtidig foreslås der i § 4 som nyt stk. 2 åben adgang for arbejdsministeren til at bestemme, at andre end kommunale arbejder kan henføres under bestemmelserne i afsnit II. Der tænkes herved navnlig på sådanne mindre arbejder, der udføres af forskellige offentlige eller private institutioner, museer, biblioteker etc., som egentlige beskæftigelsesforanstaltninger, men som ved at blive henført

under lovforslagets afsnit II vil kunne komme ind under den dermed forbundne enklere administration. Ved genfremsættelsen er afsnittets overskrift ændret, således at det fremgår, at der kun er tale om mindre, kommunale arbejder, men at på den anden side også andre end kommunale arbejder kan komme til udførelse efter reglerne i dette afsnit.

Den arbejdskraft, der hidtil har kunnet anvises til de mindre betydelige kommunale arbejder, har alene omfattet sådanne personer, herunder især arbejdsløshedsforsikrede, der ville være henvist til at søge hjælp hos kommunen, hvis de ikke fik anvist arbejde, eller som inden for den nærmeste tid ville være henvist til at søge sådan hjælp. Man har i forbindelse med samordningen af den lille beskæftigelseslov med loven om de egentlige beskæftigelsesforanstaltninger overvejet at stille samme ledighedskrav til de arbejdere, som anvises til de her omhandlede mindre betydelige arbejder som til selve beskæftigelsesforanstaltningerne. For at forenkle administrationen af disse mindre betydelige arbejder har man imidlertid fundet det rettest at undlade at stille krav om en vis tids forudgående ledighed for de personer, der får anvist arbejde ved disse mindre arbejder. Det foreslås derfor, at man anvender de samme bestemmelser ved disse mindre betydelige arbejder, som i øvrigt er gældende for de arbejder, der omhandles i afsnit I, d. v. s. at det alene kræves, at de pågældende skal være arbejdsløse. Herved imødekommer man for de mindre omfattende beskæftigelsesarbejders vedkommende det af medlemmer af partiet Venstre og Det konservative Folkeparti under pkt. 3 fremsatte forslag om, at der ikke skal stilles krav om forudgående længere tids ledighed som betingelse for henvisning, idet man alene opretholder dette krav, for så vidt angår de større beskæftigelsesforanstaltninger, som gennemføres med tilskud efter afsnit III.

Til § 4.

Bestemmelsen træder i stedet for §§ 1 og 2 i lov-bekendtgørelse af 1. april 1952 om tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond til visse kommunale arbejder med de ændringer, som følger af det i bemærkningerne ovenfor til afsnit II anførte.

§ 1, stk. 2, i den gældende lov (den lille beskæftigelseslov) om indsendelse af regnskab foreslås ophævet, idet de fornødne bestemmelser herom vil kunne fastsættes administrativt, jfr. også lovforslagets § 22.

§ 2, stk. 2 og 3, i den gældende lov foreslås ligeledes ophævet, jfr. herved lovforslagets § 3 og § 18, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Til § 5.

Bestemmelsen svarer med forskellige, væsentlig formelle, ændringer til § 3 i den gældende lov. Det foreslås dog, at foreningen Bymæssige Kommuner og de offentlige arbejdsanvisningskontorer skal repræsenteres i amtsnavnene.

Ligesom efter den gældende lov vil godkendelsen kunne gives, efter at et arbejde er påbegyndt eller afsluttet, men i de tilfælde, hvor godkendelsen sker efter påbegyndelsen, anser man det for rimeligt at gøre det til en betingelse for godkendelsen, at der senest ved arbejdets påbegyndelse indsendes indberetning til vedkommende offentlige arbejdsanvisningskontor. Man har derfor ved genfremsettelsen af forslaget gjort en tilføjelse herom til § 5 ved at indføje et nyt stk. 5, i hvilket man samtidig delvis har optaget bestemmelsen i det tidligere lovforslags § 7.

Da det tidligere lovforslags § 7 dermed bortfalder, har man af systematiske grunde opdelt lovforslagets § 6 i 2 paragraffer, således at lovforslagets § 6, stk. 1, fremtidig bliver § 6, medens lovforslagets § 6, stk. 2, bliver § 7.

Til § 6.

Bestemmelsen svarer ganske til den gældende lovs § 4 og til det tidligere lovforslags § 6, stk. 1.

Til § 7.

Bestemmelsen svarer bortset fra redaktionelle ændringer ganske til den gældende lovs § 4, stk. 2, og til det tidligere lovforslags § 6, stk. 2.

Til afsnit III.

Afsnittet angår de egentlige beskæftigelsesforanstaltninger, der nu udføres med tilskud efter afsnit II i beskæftigelsesloven af 1946.

Som anført i de særlige bemærkninger til afsnit II, forventes en del mindre omfattende arbejder, der nu udføres som egentlige beskæftigelsesforanstaltninger, fremtidig at kunne udføres efter reglerne i afsnit II, således at disse sager ikke fremtidig skal behandles i arbejdsministeriet. I øvrigt stilles der forslag om forskellige forenklinger. Herom henvises til bemærkningerne til de enkelte paragraffer.

Der stilles særskilt forslag om, i hvilket omfang beskæftigelsesforanstaltningerne skal udføres efter forudgående licitation, jfr. bemærkningerne til § 9 nedenfor.

Til § 8.

Bestemmelsen svarer med nogle redaktionelle ændringer til den gældende lovs § 4, idet der dog ved genfremsettelsen er indføjet en bestemmelse i stk. 3 om, at der ved ydelse af lån, for hvilke en

kommune hæfter, skal forhandles med indenrigsministeren.

Til § 9.

Ved bestemmelsen, der er ny i forhold til den gældende beskæftigelseslov, foreslås det, at beskæftigelsesarbejderne skal udføres enten ved den pågældende kommunes eller statsinstitutions egen foranstaltning eller ved bortgivelse, helt eller delvis, i entreprise efter stedfunden licitation. Bestemmelsen indeholder dog adgang for arbejdsministeren til, når omstændighederne måtte tale derfor, at fravige denne bestemmelse eller i det enkelte tilfælde fastsætte nærmere regler for licitationen.

I hidtidig praksis har arbejdsministeriet ved godkendelse af beskæftigelsesarbejder stillet som vilkår, at arbejdets udførelse skulle ske ved iværksætterens egen foranstaltning eller ved bortgivelse, helt eller delvis, i entreprise efter stedfunden offentlig licitation. Ministeriet har dog efter særskilt bedømmelse i det enkelte tilfælde undladt at kræve afholdelse af licitation ved visse, særlig komplicerede arbejder, hvis udførelse kræver specielle tekniske forudsætninger. Dette gælder bl. a. ved visse rensningsanlæg, havne- og molearbejder m. v. Man har ligeledes undladt at kræve licitation i tilfælde, hvor et arbejde udføres parcelvis, og hvor der har været afholdt licitation vedrørende udførelsen af det første afsnit af arbejdet, idet man har tilladt, at efterfølgende afsnit udføres af samme entreprenør, som har udført første afsnit; forudsætningen herfor har dog været, at de efterfølgende afsnit udføres på grundlag af de ved licitationen fastsatte enhedspriser m. v. Endelig har man undladt at stille krav om licitation ved plantningsarbejder, ved foranstaltninger for erhvervshæmmede samt ved foranstaltninger af særlig karakter, herunder foranstaltninger for musikere og kontorfunktionærer.

Ved den foreslåede formulering af forslaget § 9 lovfæstes således en af arbejdsministeriet allerede hidtil fulgt praksis. Man har dog ved genfremsettelsen ment ikke i selve loven at burde fastlægge, hvorvidt licitationen bør være offentlig eller ej. Dette skyldes, at licitationsordningen for tiden er genstand for nærmere undersøgelse, hvorfor man ikke har ment at burde lovfæste en bestemt licitationsform. Den foreslåede formulering imødekommer i det væsentlige det af medlemmer af partiet Venstre og Det konservative Folkeparti stillede forslag under pkt. 2.

Ved de mindre omfattende arbejder, som udføres i henhold til lovforslagets afsnit II, har man ikke ment direkte at burde fastsætte tilsvarende bestemmelser vedrørende udførelsesmåden, men i medfør af lovforslagets § 22 vil arbejdsministeren have ad-

gang til i det omfang, hvori det skønnes hensigtsmæssigt, at lade bestemmelsen få virkning på visse af disse arbejder, hvilket formentlig kun vil have interesse for de større af disse.

Til § 10.

Bestemmelsen svarer til § 5, stk. 1-4, i den gældende beskæftigelseslov og er opretholdt under hensyn til, at arbejdernes udførelse i akkord må antages i særlig grad at virke fremmende på den ledige arbejdskrafts optræning.

Under hensyn til, at det også i hidtidig praksis har været således, at en mellem parterne indgået aftale om et arbejdes udførelse i timeløn har kunnet tilsidesættes, har man ved genfremsættelsen i stk. 1 indføjet en udtrykelig bestemmelse om, at spørgsmålet om, hvorvidt et arbejde skal udføres i akkord eller timeløn, i tvivlstilfælde afgøres af akkordlønsudvalget, der ligeledes på eget initiativ kan optage dette spørgsmål til afgørelse.

Til § 11.

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 6. Dog er aldersgrænsen for henvisningen forhøjet til 67 år, svarende til aldersgrænsen for opnåelse af folkepension. Endvidere har man ment at burde nedsætte grænsen for ikke-forsorgere, der fortrinsvis kan henvises til beskæftigelsesforanstaltninger, fra 50 til 40 år.

Bestemmelsen i den nugældende lovs § 6, stk. 3, om en vis tids forudgående ledighed som betingelse for henvisning foreslås opretholdt i lovforslagets § 11, stk. 3, idet man mener, at disse større beskæftigelsesforanstaltninger fortsat bør forbeholdes til optræningen af de langvarigt ledige. Adgangen for arbejdsministeren til mere generelt at dispensere fra henvisningsbestemmelserne, herunder fra kravet om 100 dages ledighed, foreslås bibeholdt i lovforslagets § 11, stk. 4, hvorved bemærkes, at der ved arbejdsministeriets cirkulære af 19. december 1950 er givet arbejdsanvisningskontorerne en almindelig bemyndigelse til i tilfælde, hvor ledigheden i det pågældende område er i særlig grad tyngende, og der ikke i fornødent omfang findes egnet arbejdskraft blandt de arbejdsløse, som inden for det sidste år har haft en ledighed af 100 dage eller derover, at henvisse arbejdere, der inden for det sidste år har haft en ledighed af 50 dage eller derover.

Fremdeles foreslås det, at reglen i lovens § 6, stk. 3, 2. punktum, om, at mindst 25 pct. af de til arbejdet medgåede arbejdstimer skal være udført af særligt langvarigt ledige, lempes noget, jfr. lovforslagets § 11, stk. 3, 2. punktum.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 6, stk. 4,

om adgang for arbejdsministeren til at dispensere fra henvisningsbestemmelserne foreslås ændret, således at adgangen til at give dispensationen overlades arbejdsanvisningskontoret i tilfælde, hvor den pågældendes henvisning er af væsentlig betydning for arbejdets udførelse. Herved vil et ikke ringe antal sager, som hidtil har været forelagt for arbejdsministeriet, kunne afgøres lokalt. Det er i øvrigt hensigten administrativt at fastsætte, at arbejdsanvisningskontorerne inden for visse rammer på egen hånd kan godkende forlængelse af henvisningsperioderne i særlige tilfælde, således at også disse sager fremtidig vil kunne afgøres lokalt. Ved genfremsættelsen har man som led i bestræbelserne for at lægge afgørelser ud til andre organer end arbejdsministeriet foreslået, at anvisningskontorerne i de tilfælde, hvor de træffer bestemmelse i medfør af forslaget § 11, stk. 4, 2. punktum, skal indhente godkendelse fra arbejdsdirektoratet i stedet for som efter det oprindelige lovforslag arbejdsministeren, men dog således at arbejdsdirektoratets afgørelse i tilfælde af nægtelse kan indbringes for arbejdsministeren.

På samme måde vil arbejdsministeriet blive aflastet for en del ekspeditioner ved den foreslåede nye bestemmelse i stk. 5 om, at arbejdsanvisningskontorerne afgørelser vedrørende henvisnings spørgsmål kan indankes for arbejdsdirektoratet.

Bestemmelsen i stk. 6 betyder lovfæstelse af en hvert år på finansloven optagen tekstanmærkning.

Til § 12.

Bestemmelsen svarer med redaktionelle ændringer til den gældende lovs § 7, stk. 2 og 3.

Bestemmelsen i lovens § 7, stk. 1, om refusion fra den fælleskommunale udligningsfond udgår som følge af fondens ophævelse.

Til § 13.

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 9 med nogle ændringer, væsentlig af redaktionel karakter.

Ved lovforslagets genfremsættelse har man foreslået beskæftigelsesudvalget suppleret med et medlem, der vælges af indenrigsministeren, dels fordi en meget betydelig del af beskæftigelsesforanstaltningerne udføres af kommuner, dels fordi kommunerne ofte må finansiere arbejderne ved optagelse af lån, der skal godkendes af tilsynsmyndighederne.

Til afsnit IV.

Som anført i de indledende bemærkninger, anser man det for påkrævet, at beskæftigelsesloven supple-

res med bestemmelser, der i særlig grad giver mulighed for at iværksætte foranstaltninger, der har et produktivt sigte. Man er herved opmærksom på, at de egentlige beskæftigelsesforanstaltninger i almindelighed kun giver beskæftigelse, så længe beskæftigelsesarbejdet er under udførelse, således at der ikke herved fremkaldes en varigt virkende nedgang af ledigheden. Det anses derfor for påkrævet foreløbig forsøgsvis at søge skabt et grundlag for i det mindste på et begrænset felt at støtte fremskaffelsen af varige arbejdspladser, ikke mindst i de særlig ledighedsramte egne, idet det kun herigennem vil være muligt på længere sigt at stabilisere beskæftigelsen på et højere niveau. En sådan tilvejebringelse af varige arbejdspladser forudsætter imidlertid, at der sker en udvikling inden for erhvervslivet såvel gennem udvidelse af allerede bestående erhvervsvirksomheder — eventuelt gennem oprettelse af filialer o. lign. — som gennem etablering af nye erhvervsvirksomheder.

For at en sådan udvikling kan ske, må det imidlertid i tide sikres, at de fornødne industriarealer udbygges og evt. tillige, at der tilvejebringes de fornødne bygninger, herunder bl. a. fælles værkstedshuse.

Det er arbejdsministeriets hensigt gennem et nøje samarbejde med de enkelte kommuner at henvende sig til disse opmærksomhed på hensigtsmæssigheden af, at der træffes foranstaltninger til at gøre de af kommunerne erhvervede industriarealer tjenlige til opførelse af industri- og værkstedsbygninger, bl. a. ved udførelsen af fornødne planeringsarbejder, anlæg af veje, kloakker, vandledninger m. v. samt ved etablering af rensningsanlæg og andre anlæg, som er fornødne for en gennemførelse af de omhandlede arealers bebyggelse og deres fornødne forsyning med vand, elektricitet, gas m. v.

Med hensyn til de nærmere enkeltheder vedrørende den omhandlede udbygning af de af kommunerne erhvervede industriarealer henvises til bemærkningerne nedenfor til lovforslagets § 15.

De hidtidige erfaringer vedrørende etablering af fælles værkstedshuse synes at vise, at det med en enkelt undtagelse indtil videre kun har været muligt at gennemføre opførelsen af fælles værkstedshuse i hovedstadsområdet, uanset at der i forskellige provinsbyer har været udfoldet bestræbelser for etablering af tilsvarende huse. Ud fra de betragtninger, som er anført i det foranstående, må man anse det for rimeligt, at der søges truffet foranstaltninger til at støtte de bestræbelser, som hidtil har været udfoldet i provinsen for dermed at bidrage til at sikre en mere afbalanceret erhvervsfordeling ved at tilvejebringe de fornødne forudsætninger for en

erhvervsmæssig udbygning i de områder af landet, hvor ledigheden er særlig trykkende, og hvor der i øvrigt er rimelige muligheder for, at nyetablerede erhvervsvirksomheder kan trives. Der stilles derfor forslag om, at der i beskæftigelsesloven åbnes adgang til at yde lån til etablering af fælles værkstedshuse, jfr. nærmere bemærkningerne nedenfor til lovforslagets § 16.

Til § 14.

I lovforslagets § 14 stilles forslag om, at der for finansårene 1958-59, 1959-60 og 1960-61 stilles beløb af henholdsvis 2, 3 og 3 mill. kr. til rådighed for arbejdsministeren til ydelse af støtte til udbygning af industriarealer og til etablering af fælles værkstedshuse, jfr. nærmere lovforslagets §§ 15 og 16.

Under hensyn til, at gennemførelsen af særlige støtteforanstaltninger til de omhandlede formål må anses som en forsøgsordning, stilles der alene forslag om en bevilling, der er tidsmæssigt begrænset, men for så vidt det måtte blive påkrævet at fortsætte en udbygning efter de i lovforslaget anførte retningslinier, vil spørgsmålet om yderligere bevillinger blive taget op over for de bevilgende myndigheder. De anførte beløb er anslåede, idet der ikke foreligger erfaringsmateriale, hvorefter man med sikkerhed kan foretage en bedømmelse af spørgsmålet om størrelsen af de fornødne bevillinger, men det er i øvrigt i forslaget anført, at beløb, hvorover der ikke måtte være disponeret i et finansår, kan overføres til følgende finansår.

Det er i § 14, stk. 2, anført, at de nævnte støtteforanstaltninger fortrinsvis vil kunne iværksættes i områder med høj ledighed. Man har herved særligt haft for øje, at tilvejebringelsen af varige arbejdspladser navnlig vil være påkrævet i de ledighedsramte områder, men man har ikke ment at burde udelukke anvendelsen af de omhandlede støtteforanstaltninger i sådanne andre områder, hvor de lokale forhold måtte tale for at støtte udviklingen af erhvervslivet.

Til § 15.

Medens det i paragraffens stk. 1 er angivet, hvilke arter af arbejde der bør bringes til udførelse for at klargøre de af kommunerne til industribebyggelse erhvervede arealer, er det i paragraffens stk. 2 udtrykkeligt fremhævet, at der ikke vil kunne ydes støtte til arealernes erhvervelse, idet man ikke har ønsket, at en eventuel støtte skal kunne få virkninger på prisen for arealerne eller på kommunernes afgørelse af, i hvilket omfang det skønnes rimeligt at erhverve sådanne arealer.

I lovforslagets § 15, stk. 3, bestemmes, at støtten

til de forskellige udbygningsforanstaltninger kan ydes som tilskud eller lån, eventuelt tilskud suppleret med lån. Det må i denne henseende forventes, at der sædvanligvis alene vil blive ydet tilskud eller alene blive ydet lån til de omhandlede arbejders udførelse. Den omstændighed, at kommunen til sin tid — nemlig ved arealernes salg — vil få dækning for den del af udgifterne ved arealernes klargøring, som ikke er indgået gennem tilskuddet, vil imidlertid medføre, at tilskuddet kun kan blive af begrænset størrelse. Det kan derfor blive nødvendigt at forstærke kommunens interesse i at foretage den fornødne udbygning af de erhvervede arealer. Dette kan ske ved at supplere tilskuddet med lån, som forudsættes forrentet og afdraget over et passende åremål og i øvrigt i takt med arealernes afhændelse. Sådanne suppleringslån bør dog eventuelt forbeholdes kommuner, hvor beskæftigelsesforholdene er særlig trykkende, og hvor man derfor af beskæftigelsesmæssige grunde er specielt interesseret i at få tilvejebragt grundlag for en varig produktiv beskæftigelse.

Til § 16.

I lovforslagets § 16 åbnes der adgang til at yde støtte i form af lån, men ikke tilskud, til etablering af fælles værkstedshuse, hvorved sigtes til bygninger, der er beregnet på at skulle huse en række selvstændige virksomheder i indbyrdes adskilte lokaler, men under udnyttelse af forskellige fællesanlæg.

Lånet kan ifølge stk. 4 sammen med foranstående normale prioriteter, jfr. stk. 3, højst udgøre 90 pct. af opførelsesomkostningerne ved de til formålet fornødne bygninger, idet der dog til opførelsesomkostningerne — udover de bygninger, der indgår som fællesanlæg — kan medregnes udgifter ved sådanne faste installationer, der ikke skal tjene den enkelte virksomheds specielle formål. Ved genfremsettelsen har man i stk. 3 tydeliggjort, at lån skal kunne ydes også i tilfælde, hvor der ikke kan optages normale forudgående prioriteter, idet man herved har villet tilvejebringe ligestilling med den ordning, som er gældende efter lov nr. 211 af 16. juni 1958 om egnsudvikling § 4, stk. 1.

Det vil normalt være en forudsætning for ydelse af lån, at der på det sted, hvor et fælles værkstedshus agtes opført, etableres en eller anden form for selskab, som kan påtage sig bygningens opførelse og fremtidige administration. Der vil herved kunne være tale om etablering af et andelsselskab eller et aktieselskab, som specielt oprettes med henblik på værkstedshusets opførelse og drift, men opførelsen

og driften vil også kunne forestås af allerede eksisterende lokale organisationer, håndværkerforeninger og lign. eller lokale afdelinger af mere landsomspændende foreninger som f. eks. Landsforeningen til Arbejdsløshedens Bekæmpelse eller Landsforeningen Dansk Arbejde.

For at have tilstrækkelig sikkerhed for, at der lokalt er den fornødne baggrund for etablering og fremtidig eksistens for et værkstedshus, forudsættes det, at der alene vil kunne ydes lån i tilfælde, hvor den pågældende kommune direkte går ind herfor, og det er derfor i lovforslagets § 16, stk. 3, forudsat, at statslånet skal sikres ved kommunegaranti for lånet i sin helhed eller en del heraf.

Medens etablering af et værkstedshus med statslån således normalt forudsætter, at en privat sammenslutning som foran nævnt står som bygherre, skal det dog ikke være udelukket, at der med indenrigsministerens samtykke i det enkelte tilfælde vil kunne ydes lån til en kommune, der selv forestår opførelsen, og der stilles derfor i lovforslagets § 16, stk. 2, forslag om, at et sådant lån undtagelsesvis skal kunne ydes med indenrigsministerens samtykke.

Der er ikke i loven i øvrigt fastsat nærmere enkeltheder vedrørende de vilkår, som skal være gældende for ydelse af lån, men det er i lovforslagets § 16, stk. 5, foreslået, at vilkårene for lånets ydelse fastsættes af arbejdsministeren efter forhandling med finansministeren og indenrigsministeren, ligesom det i øvrigt foreslås, at arbejdsministeren kan bestemme, i hvilket omfang lovens regler om arbejdskraft m. v. skal komme til anvendelse.

Det vil i almindelighed være en forudsætning, at støtten ydes til nyopførelse af fælles værkstedshuse, men der er dog i lovforslagets § 16, stk. 6, åbnet adgang til, hvor særlige forhold måtte tale herfor, at yde lån til indretning af værkstedshuse i allerede bestående bygninger. Man sigter herved til, at der visse steder i landet kan være behov for at indrette bestående bygninger fra nedlagte erhvervsvirksomheder, således at disse bygninger på ny kan blive taget i anvendelse.

Til afsnit V.

Afsnittet indeholder forskellige fælles bestemmelser for afsnit II (mindre betydelige, kommunale arbejder m. v.), afsnit III (de egentlige beskæftigelsesforanstaltninger) samt afsnit IV (støtte til udbygning af industriarealer og etablering af fælles værkstedshuse) og omfatter således kun de under arbejdsministeriets direkte administration hørende foranstaltninger. Derimod omfatter bestemmelserne ikke

afsnit I, der også angår de under andre ministerier hørende arbejder, der iværksættes med arbejdsløshedens bekæmpelse som væsentligt formål.

Der henvises i øvrigt til § 16, stk. 5, og bemærkningerne hertil.

Til § 18.

Bestemmelsen i paragraffens stk. 1 svarer bortset fra en formel ændring til den gældende beskæftigelseslovs § 10, stk. 1.

Den gældende lovs § 10, stk. 2, hvorefter personer, der i henhold til arbejdsløshedsloven er udelukket fra optagelse eller forbliven i en arbejdsløhedskasse eller fra understøttelse af en sådan, kun kan henvises til beskæftigelsesforanstaltninger med arbejdsministeriets godkendelse, foreslås ophævet, idet man på dette område som på de øvrige tidligere nævnte områder mener, at der bør gælde samme vilkår som ved ordinært arbejde.

Bestemmelsen i lovforslagets § 18, stk. 2 og 3, svarer til § 10, stk. 3 og 4, i beskæftigelsesloven og § 2, stk. 3, i loven om tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond til visse kommunale arbejder. Bestemmelsen, der ved genfremsættelsen har fået en noget ændret formulering af tydeliggørende karakter, fastslår, at det afgøres efter reglerne i arbejdsløshedslovens § 17, jfr. forsorgslovens § 306, hvorvidt en person har haft fyldestgørende grund til at vægre sig ved at overtage eller til at ophøre med arbejde ved en foranstaltning, der iværksættes med tilskud efter afsnit II, III eller IV. På tilsvarende måde forholdes i tilfælde af bortvisning fra et sådant arbejde. Dette betyder, at det almindelige arbejdsmarkeds regler herved kommer til anvendelse også på de egentlige beskæftigelsesarbejder på samme måde, som de hidtil har været det ved de arbejder, der har været udført i henhold til den lille beskæftigelseslov. Samtidig opnås det, at de sager, der hidtil har været forelagt for arbejdsministeriet, fremtidig vil blive afgjort af arbejdsdirektoratet (arbejdsnævnet).

Til § 19.

Bestemmelsen svarer til beskæftigelseslovens § 11. Det skønnes rimeligt at udvide reglen til også at gælde for de mindre betydelige kommunale arbejder, som hidtil er udført med tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond (nu lovforslagets afsnit II).

Til § 20.

Bestemmelsen svarer med rent redaktionelle ændringer til den gældende beskæftigelseslovs § 8 (de

egentlige beskæftigelsesforanstaltninger) og finder fremtidig anvendelse også på arbejder, der udføres efter afsnit II eller IV.

Til afsnit VI (§ 21).

Det har i praksis vist sig nødvendigt med hjemmel i beskæftigelseslovens almindelige dispensationsbestemmelser i et vist omfang at fravige lovens almindelige regler ved de særlige beskæftigelsesforanstaltninger for erhvervshæmmede. Der foreslås i dette afsnit givet en almindelig adgang til sådan dispensation.

Ved genfremsættelsen har man givet paragraffen en noget ændret formulering, hvorved det tydeliggøres, at der til de pågældende foranstaltninger kan ydes tilskud efter lovens almindelige regler.

Til afsnit VII.

Afsnittet indeholder overgangs- og slutningsbestemmelser.

Til § 22.

Bestemmelsen svarer til beskæftigelseslovens § 12.

Til § 23.

Bestemmelserne i stk. 1 og 2 svarer med redaktionelle ændringer til den gældende beskæftigelseslovs § 13, stk. 1, og § 14.

Til § 24.

Ved genfremsættelsen har man i overensstemmelse med lovgivningspraksis i de senere år ikke ment at burde optage den i det oprindelige lovforslags § 24 optagne bestemmelse om, at dokumenter, der udfærdiges i anledning af lån ydet i henhold til loven, er fritaget for stempelafgift.

Endvidere har man ved genfremsættelsen foreslået, at lovens ikrafttrædelsesdato fastsættes til 1. januar 1959, og at lov nr. 324 af 7. juli 1945 om opfyldning af tankgrave m. v. ophæves med virkning fra 1. april 1959. For så vidt der efter dette tidspunkt måtte indkomme andragender om tilskud til sløjfning af tankgravsanlæg, er det hensigten at lade arbejderne udføre med tilskud i henhold til beskæftigelsesloven, dog således at tilskuddet ikke bliver mindre end det tilskud, der ville være blevet ydet i henhold til tankgravsloven. Det er dog en forudsætning herfor, at ganske særlige forhold har medført, at andrageren ikke har kunnet iværksætte sløjfningsarbejderne inden tankgravslovens ophævelse.

Arbejdets art	Antal foranstaltninger	Samlede godkendte udgifter	Godkendt arbejds-løn	Arb.løn i pct. af samlede udgifter	Godkendt tilskud	Tilskud i pct. af samlede udgifter	Forventet antal arbejds-timer	Udbetalt tilskud	Afløbne timer	Restantal timer
		1000 kr.	1000 kr.		1000 kr.		1000 tim.	1000 kr.	1000 tim.	1000 tim.
<i>Ikke påbegyndt + påbegyndt.</i>										
Gadearbejder	149	41 487	15 932	38.4	19 618	47.3	4 744	14 439	4 163	581
Vejarbejder anbef. af min. f. off. arbejder . .	188	62 803	25 614	40.8	28 233	45.0	7 251	21 599	5 069	2 182
Vejarbejde iøvrigt	314	52 741	21 477	40.7	18 994	36.0	5 515	9 960	2 688	2 827
Kloakarbejder + mindre rensningsanlæg . .	265	60 384	24 931	41.3	25 816	42.8	6 859	17 737	3 851	3 008
Rensningsanlæg	72	42 229	13 711	32.5	17 487	41.4	3 594	11 698	2 580	1 014
Havne- og molearbejder	13	17 411	5 182	29.8	6 196	35.6	1 564	5 837	1 473	91
Kystsikringsarbejder	6	722	289	40.0	360	49.9	77	76	16	61
Vandløbsregulering og dræning	12	3 814	1 551	40.7	1 816	47.6	599	1 427	256	343
Landvindingsarbejder	9	7 201	4 471	62.1	5 218	72.5	1 333	5 730*)	877	456
Vandværksarbejder	33	3 566	938	26.3	673	18.9	264	387	174	90
Statsbanearbejder	21	37 695	15 131	40.1	21 588	57.3	5 148	16 199	3 691	1 457
Sportsplads	93	10 993	5 597	50.9	4 253	38.7	1 682	2 502	945	737
Plantningsarbejder	12	3 130	2 786	89.0	2 724	87.0	720	2 182	487	233
Ferie- og fritidsforanstaltninger	29	9 845	2 870	29.2	3 037	30.8	714	1 634	337	377
Stødoptagning	2	96	64	66.7	16	16.7	16	14	8	8
Jordarbejde	23	3 288	1 525	46.4	1 392	42.3	497	1 254	434	63
Branddamme	40	494	274	55.5	274	55.5	74	163	65	9
Bygningsarbejder	1	107	30	28.1	45	42.1	14	—	—	14
Foranst. for faglærte	53	9 267	9 076	97.9	9 205	99.3	2 037	8 609	1 715	322
— - erhvervshæmmede	82	23 587	20 932	88.7	19 488	82.6	6 528	16 709	5 171	1 357
Hedeselskabet læplantningsarbejder	—	7 762	3 256	41.9	3 881	50.0	790	2 480	505	285
— plantagearbejder	—	1 618	1 051	65.0	400	24.7	250	205	128	122
Diverse	95	34 934	22 876	65.5	27 797	79.6	6 172	25 676	5 546	626
I alt ikke påbegyndt + påbegyndt	1 512	435 174	199 564	45.9	218 511	50.2	56 442	166 517	40 179	16 263
I alt afsluttet	6 118	755 023	331 239	43.9	331.398	43.9	128 789	332 202	128 646	—
I alt beskæftigelsesforanstaltninger	7 630	1 190 197	530 803	44.6	549 909	46.2	185 231	498 719	168 825	16 263
Heraf ikke påbegyndt	390	52 520	17 519	33.4	16 381	31.2	4 785	—	—	4 785
påbegyndt	1 122	382 654	182 045	47.6	202 130	52.8	51 657	166 517	40 179	11 478
faktisk afsluttet	422	114 475	48 200	42.1	54 500	47.6	19 767	55 304*)	19 624	—
regnskabsmæssigt afsluttet	5 696	640 548	283 039	44.2	276 898	43.2	109 022	276 898	109 022	—
Vintertilskud					6 568			6 568		
Tørve- og brunkulsveje					16 047			14 312		
I alt					572 524			519 599		

*) Incl. ca. 2 mill. kr., der refunderes arbejdsministeriet af landbrugsministeriet ved foranstaltningernes endelige opgørelse.

Bilag II. Oversigt pr. 1. april 1958 over arbejder bundet på beredskabslisten.

Arbejdets art	Antal foranstaltninger	Samlede godkendte udgifter	Godkendt arbejds løn	Arbejds løn i pct. af samlede udgifter	Godkendt tilskud	Tilskud i pct. af samlede udgifter	Forventet antal arbejdstimer
		1000 kr.	1000 kr.		1000 kr.		1000 tim.
Gadearbejder.....	108	25 280	7 671	30.3	10 424	41.2	2 857
Vejarbejder anbefalet af min. f. off. arbejder.....	139	53 454	22 031	41.2	21 348	39.9	6 061
Vejarbejde i øvrigt.....	220	48 177	19 579	40.6	17 743	36.8	5 334
Kloakarbejder + mindre rensningsanlæg.....	160	68 253	23 514	34.5	26 570	38.9	7 465
Rensningsanlæg.....	59	55 553	14 711	26.5	19 399	34.9	4 155
Havne- og molearbejder.....	10	18 465	3 791	20.5	5 789	31.4	1 587
Kystsikringsarbejder.....	7	278	114	41.0	166	59.7	62
Vandløbsregulering og dræning.....	8	3 418	1 282	37.5	1 430	41.8	394
Landvindingsarbejder.....	3	1 152	704	61.1	707	61.4	189
Vandværksarbejder.....	3	37	19	51.4	12	32.5	10
Statsbanearbejder.....	13	36 247	8 888	24.5	12 662	34.9	3 143
Sportspladser.....	67	10 034	4 769	47.5	5 011	49.9	1 825
Plantningsarbejder.....	3	1 216	1 188	97.7	1 187	97.6	654
Ferie- og fritidsforanstaltninger.....	28	2 945	944	32.1	999	33.9	372
Jordarbejder.....	21	4 354	1 655	38.0	2 282	52.4	797
Brænddamme.....	7	135	57	42.2	67	49.6	27
Bygningsarbejder.....	10	2 329	893	38.3	1 188	51.0	440
Foranstaltninger for faglærte.....	6	55	30	54.5	35	63.6	15
Diverse.....	6	1 531	885	57.8	988	64.5	229
I alt.....	878	332 913	112 725	33.9	128. 007	38.5	35 616
Heraf uden bevilling.....	809	321 750	108 913	33.9	123 667	38.4	34 133
med bevilling.....	69	11 163	3 812	34.1	4 340	38.9	1 483